

VLAAMSE RAAD

BUITENGEWONE ZITTING 1995

4 JULI 1995

VOORSTEL VAN DECREET

— van de heer J. Sauwens c.s. —

houdende bescherming van landschappen

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De bescherming van de landschappen "waarvan het behoud in historisch, esthetisch of wetenschappelijk opzicht van nationaal belang is", werd in België geregeld door de wet van 7 augustus 1931. Deze wet was ooit één der meest vooruitstrevende ter wereld en bewijst nog steeds diensten – dit ondanks meer recente wetgeving, inzonderheid de wet van 29 maart 1962 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw, de wet van 22 juli 1970 op de ruilverkaveling van landeigendommen, gewijzigd op 11 augustus 1978, de wet van 22 juli 1973 op het natuurbehoud en het bosdecreet van 13 juni 1990.

Niettemin kan de bestaande wetgeving niet meer de kwaliteit van het landschap behouden en herstellen. Onze landschappen krijgen meer en meer een uniform en verliezen zo hun eigenheid. Als zodanig is bescherming van landschappen, zorg om de kwaliteit van het leefmilieu.

1. Kritiek op het huidige stelsel

Vanzelfsprekend is de wetgeving na zestig jaar aan herziening toe.

1. Eén van de meest in het oog springende gebreken van de wet van 1931 of van de concrete toepassing van de wet, is onvoldoende aandacht voor de landschapsdynamiek. Dit uit zich reeds in het gebruik van de term "rangschikking" of

"klassement", alsof een landschap in een lade kan opgeborgen worden om te gelegener tijd te worden bovengehaald en bewonderd.

Ook de praktijk getuigt van dit gebrek aan dynamiek : voor het dagelijkse beheer van de "gerangschikte" landschappen is er geen specifieke instantie. Voor zover er van beheer sprake is, heeft dit betrekking op de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen. Een adviesorgaan kan evenwel geen bestuursverantwoordelijkheid dragen.

2. "Rangschikken" volgens de wet van 1931 legt "verbodsbepalingen" of "beperkingen op het eigendomsrecht" op. Nooit echter kan een eigenaar tot bepaalde handelingen worden verplicht, terwijl dit in zekere zin wel mogelijk is voor monumenten (artikel 2, 2° ; artikel 4, 1°).

De wet bevat ook geen voorschriften die door anderen dan de eigenaars moeten worden nageleefd. Ingrepen die buiten de afbakening van het "gerangschikte landschap" plaats hebben, doch een aantoonbare ongunstige invloed hebben op het "gerangschikte landschap", zijn evenmin onderhevig aan beschermingsvoorschriften. Tevens is er geen kader voor een positief beheer ; er kunnen enkel marges worden gesteld waarbinnen het concrete beheer in de toekomst moet gebeuren.

3. Een belangrijk uitvloeisel van deze vrij statische visie was de afwezigheid van elke financiële voorziening of tegemoetkoming voor het beheer.

2. Verhouding tot andere wetten in verband met ruimtelijk beleid

De landschapsbescherming bevindt zich juridisch tussen een aantal wetgevingen die elkaar aanvullen en gedeeltelijk overlappen, namelijk :

1. De wet van 29 maart 1962 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw

De wet beoogt het tot stand brengen van een ordening, ontworpen "zowel uit economisch, sociaal en esthetisch oogpunt, als met het doel 's lands natuurschoon ongeschonden te bewaren".

Een zeer globaal geformuleerd uitgangspunt dat leidde tot gewestelijke bestemmingsplannen – al dan niet gespecificeerd in algemene of bijzondere plannen van aanleg – en tot een hoofdbestuur en provinciale besturen van de stedenbouw die, in samenwerking met gemeente en provincie, voor de toepassing van de bestemmingsplannen instaan.

Er is een duidelijke analogie tussen de gewestplannen en de klassieke beschermingsprocedure :

- bepaalde stukken van het grondgebied worden afgebakend met het oog op het behoud of het verkrijgen van een bepaalde toestand of bepaald bodemgebruik ;
- er worden erfdienstbaarheden opgelegd waarbij ingrepen of handelingen die ingaan tegen de aangeduide bestemming worden verboden.

In het gewestplan worden dus eveneens natuurgebieden, natuurreservaten, parken en waardevolle cultuurlandschappen vastgelegd doch de beperkingen op het eigendomsrecht die daarbij worden opgelegd, zijn veel algemener en veel minder aangepast aan de concrete situatie dan de beperkingen

die – althans tijdens het laatste decennium – bij de rangschikking van landschappen worden gehanteerd.

Een gewestplan kan niet verhinderen dat bijvoorbeeld een heide wordt omgezet in plantage van douglas-sparren, het blijft immers "natuurgebied" onderworpen aan gestandaardiseerde planologische voorschriften. Nochtans tast een dergelijke aanplanting het fundamentele karakter van de heide aan. Zo ook is het maaien van rietland in broed nooit een inbreuk op de gewestplanvoorschriften, doch kan wel indruisen tegen een rangschikkingsbesluit met aangepaste verbodsbepalingen waarbij het behoud van de broedvogelpopulatie een belangrijk gegeven is.

Vervolgens gebeurt de beoordeling van bepaalde ingrepen door besturen voor wie natuur- en landschapsbescherming slechts één van de vele facetten zijn waarmee zij worden geconfronteerd, terwijl de beoordeling van ingrepen die ingaan tegen een rangschikkingsbesluit, is toevertrouwd aan instanties die dit specifiek tot taak hebben en die in deze materies bevoegd zijn (Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen en Bestuur Monumenten en Landschappen).

Ook zijn gewestplannen wat tijdsduur betreft beperkt en worden ze op bepaalde tijdstippen herzien, terwijl dit voor rangschikkingsbesluiten normaal niet het geval is.

Ten slotte is het bekend dat de gewestplannen tot stand zijn gekomen op een ogenblik dat, zeker wat de historische, culturele, biologische en landschappelijke waarden van bepaalde gebieden betreft, onvoldoende gegevens voorhanden waren. Wetenschappelijk onderzoek na de afsluiting van het gewestplan wierp een totaal ander daglicht op bepaalde gebieden – zoals onder meer de Oude Landen in Ekeren/Antwerpen.

Opmerkelijk was ook dat de herzieningen van de gewestplannen tengevolge van de verschillende planfasen (voorontwerp, ontwerp, koninklijk besluit) veelal bestemmingsverschuivingen met zich mee brachten die nadelig voor natuur en landschap waren.

Het beschermingsvoorstel dat enige tegenstelling met het gewestplan vertoont, is derhalve niet op voorhand af te wijzen. De beschermingsprocedure kan, mits oordeelkundig en selectief gebruik, een waardevol terugkoppelingsmechanisme betekenen waardoor wetenschappelijke informatie en vernieuwde waarderingen hun weg kunnen vinden naar gewestplanherzieningen zonder dat bepaalde gebieden onomkeerbaar worden vernietigd.

Gelet op de wetgeving op de ruimtelijke ordening, kan momenteel echter een beschermingsvoorstel dat in tegenstelling staat tot een gewestplan, slechts worden ingediend nadat tot wijziging van het bewuste gewestplan door de Vlaamse regering is besloten. Verder moeten bij beschermingsvoorschriften nadere voorwaarden kunnen worden opgelegd zonder de eigenlijke realisatie van de bestemming die door het gewestplan is vastgesteld te verhinderen.

De bewering dat de bescherming van "groene zones" en "landschappelijk waardevolle gebieden" in het kader van de gewestplannen de bescherming van landschappen door middel van rangschikkingsbesluiten overbodig zou maken, moet dus als fundamenteel onjuist worden bestempeld.

2. De wet van 11 augustus 1978 tot aanvulling van de wet van 22 juli 1970 op de ruilverkaveling van landeigendommen uit kracht van wet met bijzondere bepalingen eigen aan het Vlaamse Gewest

Het gaat hier om een wet die zich – vroeger nagenoeg uitsluitend, thans hoofdzakelijk – tot het agrarische platteland richt. Natuurgebieden in de strikte zin van het woord, evenals waardevolle landschappen zijn niet de doelgroep van deze wet. De primaire taak van deze wet blijft de rationele (her)inrichting van het landbouwareaal. Dit blijkt ten volle uit de memorie van toelichting van de tekst zelf.

Verder dient nog vermeld te worden dat de ruilverkavelingswetgeving en het voorstel van decreet tot bescherming van de landschappen een fundamenteel verschillende doelstelling hebben : bij ruilverkaveling, met als primair doel de valorisatie van het agrarisch platteland, wordt het accent gelegd op het ontwerp, de (her)aanleg, de aanpassing, of op een of andere vorm van landschapsrestauratie ; bij de bescherming van de landschappen ligt de nadruk op het behoud, de bescherming en eventueel het herstel van de intrinsieke waarden van bestaande waardevolle cultuurlandschappen en natuurgebieden.

Men kan dus concluderen dat de ruilverkavelingswetgeving geenszins de wetgeving op het behoud van monumenten en landschappen overlapt, hoogstens dat er een aantal raakpunten zijn.

3. De wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud

Artikel 1 van deze wet omschrijft de doelstellingen : "... het behoud van de eigen aard, de verscheidenheid en het ongeschonden karakter van het natuurlijk milieu door middel van maatregel tot bescherming van de flora en de fauna, hun gemeenschappen en groeiplaatsen, evenals van de grond, de ondergrond, het water en de lucht".

Het gamma van maatregelen kan omvatten, enerzijds de bescherming van bepaalde plante- en diersoorten, anderzijds de bescherming van natuurlijke milieus door de oprichting van integrale of gerichte natuurreservaten, bosreservaten of natuurparken. Ook een wijziging van vegetaties in een aantal "groene" zones van de gewestplannen wordt slechts toegelaten mits goedkeuring.

De analogie met de wet op natuurbehoud kan bijgevolg als volgt geresumeerd worden : krachtens beide wetgevingen kunnen gedeelten van het grondgebied afgebakend worden waarbinnen gestreefd wordt naar het optimaal behoud van een bepaalde toestand ; de bescherming kan zich specifiek richten tot bepaalde elementen uit dit milieu.

In een beschermingsbesluit voor een landschap kunnen inderdaad op bepaalde soorten en types beschermingsmaatregelen van toepassing zijn. Maar er is een verschilpunt.

De wet op het natuurbehoud beoogt uitsluitend de bescherming van het natuurlijk milieu (soms bovendien beperkt in ruimtelijke verspreiding), terwijl onderhavig voorstel zich ook nog (en niet alleen binnen alle waardevolle natuurmilieus) kan richten op landschappen met esthetische of (cultuur-) historische waarde. Het decreet kan tevens een verder, en meer specifieke verfijning van de bescherming van de natuurlijke milieus bewerkstelligen.

4. Het bosdecreet van 13 juni 1990

Dit decreet heeft tot doel het behoud, de bescherming, de aanleg en het beheer van de bossen te regelen (openbare bossen en privé-bossen).

Ten opzichte van de wetgeving op de landschappen behandelt dit decreet slechts een deelaspect. Bovendien besteedt het geen aandacht aan de cultuurhistorische aspecten van het boslandschap. Bovendien kan onder meer de uitbreiding van bossen, in het kader van dit decreet, andere landschappelijke waarden, zowel van natuurhistorische als van cultuurhistorische aard, aantasten.

Een bijsturing vanuit het oogpunt van zorg voor de beschermde landschappen blijft zodoende noodzakelijk.

3. Coördinatie

Er dient in deze vrij verwarde toestand meer eenheid en klaarheid te komen. Een eerste stap hiertoe was het operationeel worden van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap op 1 januari 1983. Zo werden alle diensten die zich bezighouden met materies die op het gebruik en de kwaliteit van de ruimtelijke omgeving betrekking hebben, in één departement ondergebracht.

Het is duidelijk dat de wet- en decreetgeving in verband met ruimtelijke ordening nu moet worden geëvalueerd en dat lacunes, overlappingsen of tegenstrijdigheden moeten worden weggewerkt.

Dat belet niet dat er ook in de toekomst – om de bovenvermelde redenen – binnen het structuurplan Vlaanderen en binnen de herziene wetgeving, bijzondere wettelijke bepalingen en een deskundige dienstverlening ten behoeve van de landschapszorg nodig blijven.

4. Hiërarchie van de rechtsnormen

De beschermingsbesluiten mogen geen erfdienstbaarheden opleggen of voorschriften vaststellen die in absolute zin handelingen of werken verbieden die met de geldende plannen van aanleg overeenstemmen, of die de verwezenlijking van die plannen kunnen verhinderen.

5. Wordingsproces van voorliggend voorstel

Ondanks de grote verdiensten van de wet van 7 augustus 1931 kan niet geloofwaardig worden dat die wet thans voorbijgestreefd is en dringend aangepast moet worden op grond van de staatshervorming en de gewijzigde toestand van het leefmilieu.

Een eerste stap tot aanpassing werd gezet door het decreet van 13 juli 1972 dat de beschermingsprocedure vereenvoudigde en aan de bevoegde minister initiatiefrecht verleende om de procedure tot bescherming in te zetten.

Toen in november 1973 een ontwerp van decreet werd ingediend tot bescherming van monumenten en landschappen was het uitdrukkelijk de bedoeling een geïntegreerd monumenten- en landschapsbeleid na te streven. De memorie van toelichting laat hierover geen twijfel bestaan, als ze stelt "om in de moderne maatschappij de vervreemding van de mens tegen te gaan is het onontbeerlijk dat alles in het werk wordt

gesteld om de mens kans te geven de band met zijn fysisch milieu en zijn historisch verleden formeel te beseffen en te beleven. Zulks impliceert de bescherming van de natuur en de menselijke verwezenlijkingen (Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap, stuk 122 (1973-1974) – Nr. 1, p. 1).

Na de parlementsverkiezingen van 10 maart 1974 werd het bovenvermelde ontwerp opnieuw aanhangig gemaakt bij de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap, de voorloper van de Vlaamse Raad.

Bij de algemene bespreking verklaart de minister – luidens het verslag van de Commissie voor Culturele Promotie en het Cultureel Patrimonium, uitgebracht door de heer L. Lecluyse (Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap, stuk 15 (BZ 1974) – Nr. 10 van 28 december 1975, p. 9) – "uit verschillende hoeken reacties te hebben uitgelokt die duidelijk stellen dat de monumentenzorg een andere procedure vergt dan de bescherming van landschappen (...). De vraag die zich, aldus de minister, stelt is te weten of het ontwerp van decreet in een ontwerp van monumentenzorg en in een ontwerp voor landschapszorg moet opgesplitst worden (...). Na een gedachtenwisseling is de commissie het eens dat de minister zo spoedig mogelijk voor een nieuw ontwerp inzake landschappen zou zorgen (...)."

Volgens hetzelfde verslag kondigt de minister aan dat het geamendeerde ontwerp (in verband met monumenten, stads- en dorpsgezichten) slechts een eerste stap is. Naast het reeds bovengenoemde decreet op de landschappen, kondigt de minister een decreet aan op roerend kunstpatrimonium en een wet op de financiering en het oordeelkundig beheer van het beschermd kunstpatrimonium (ibidem p. 9).

Verschillende regeringswijzigingen hebben tot gevolg gehad dat het sinds 1974 aangekondigde decreet op de landschappen er nog niet is gekomen. Nochtans kondigde de regeringsverklaring van de Vlaamse regering van 30 januari 1992 aan : "Inzake landschapszorg zal een decretaal initiatief worden genomen". Deze verklaring vermeldde tevens dat er voor Vlaanderen een structuurplan zou worden opgesteld. Het decreet houdende bescherming als landschap zou complementair zijn aan het structuurplan Vlaanderen vanuit zijn specifieke invalshoek, met name het behoud en de optimalisering van landschappelijke waarden.

Het ontwerp van decreet tot bescherming van Landschappen sneuvelde echter op de valreep in de plenaire zitting van de Vlaamse Raad (Vlaamse Raad, zitting 1994-1995, Handelingen Nr. 38 van 6 april 1995, p. 1829)

Niettemin blijft de behoefte om het landschapsbeleid zowel inhoudelijk als vormelijk te integreren met het monumentenbeleid.

Recente rechtspraak van de Raad van State met betrekking tot de procedure van rangschikking als landschap, toont immers de administratieve lacunes in de wet van 7 augustus 1931 en het decreet van 13 juli 1972. Daarom ook besliste de vorige Vlaamse regering om, afgezien van de noodzaak van een fundamenteel nieuw decreet houdende de bescherming van landschappen, reeds een wijzigingsdecreet te bekrachtigen waarbij enkel de procedure zou worden aangepast om de rechtszekerheid van de burger te verzekeren¹. Die administratieve procedure wordt overgenomen in dit decreet.

¹ Decreet van 14 juli 1993 tot wijziging van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen, gewijzigd bij decreet van 13 juli 1972.

6. Inhoud van het voorliggend voorontwerp

De hoofdpunten van dit voorstel zijn :

1. de definiëring van het landschap ;
2. het vastleggen van de taak van de Koninklijke Commissie ;
3. het vaststellen van een beschermingsprocedure met een duidelijke werkwijze bij de bekendmaking en het opzoeken van de juiste eigendomstoestand. Hierbij worden de rechten van eigenaars en belanghebbenden maximaal gewaarborgd zonder dat de beschermingsprocedure in het gedrang komt ;
4. het vergunningsstelsel wijkt in essentie niet af van het toestaan van werken zoals bepaald in de wet van 7 augustus 1931. Door de rechtskracht, verleend aan een beheersplan, wordt dit vergunningsstelsel echter aanzienlijk beperkt wat werken in een definitief beschermd landschap betreft ;
5. terwijl de wet van 7 augustus 1931 enkel restrictieve maatregelen bevatte, wordt nu via beheersmaatregelen in positieve zin aan landschapszorg gedaan. Dit beheer kan door de oprichting van een beheerscommissie en door financiële bijdragen ondersteund worden ;
6. het decreet legt ook de verplichting vast het beschermde landschap in goede staat te houden door instandhoudings- en onderhoudswerken middels een onderhoudsplan. Het maakt tevens landschapsherstel mogelijk ;
7. het decreet legt aan eenieder het verbod op het landschap te ontsieren, te beschadigen of te vernielen. Hierbij wordt tevens, in tegenstelling met de wet van 7 augustus 1931, de mogelijkheid geboden om werken buiten de afbakening van het beschermde landschap, die een aantoonbare negatieve invloed op het landschap hebben, te voorkomen.

7. Commentaar bij de artikelen

Artikel 1

Krachtens artikel 19, § 1, tweede lid van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, dienen de decreten van de Vlaamse Raad te vermelden of zij aangelegenheden regelen, bedoeld in artikel 127, dan wel bedoeld in artikel 39 van de Grondwet. Door de wet van 8 augustus 1988 tot wijziging van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 werd de bevoegdheid inzake monumenten en landschappen een gewestelijke aangelegenheid zoals bepaald in artikel 39 van de Grondwet.

Artikel 2

Dit decreet gaat verder dan de wet van 7 augustus 1931 in die zin dat ook een "actieve bescherming" mogelijk wordt gemaakt : instandhouding, herstel en beheer. De mogelijkheid om beheersmaatregelen te treffen is derhalve een nieuw en essentieel element in het wettelijke stelsel dat de landschapszorg regelt.

Artikel 3

De wet van 7 augustus 1931 geeft geen bepaling van het begrip landschap. Het decreet van 3 maart 1976 geeft voor het

begrip stads- en dorpsgezicht een zeer ruime omschrijving, waarbij ook landschappen als dorpsgezicht zouden kunnen worden beschermd. Het decreet van 3 maart 1976 spreekt inderdaad over stads- en dorpsgezichten onder meer als "een groepering van onroerende goederen met omgevende bestanddelen zoals beplantingen, omheiningen, waterlopen (...)".

In een beschermd stads- en dorpsgezicht primeert de waarde van gebouwde elementen. Een landschap wordt als zodanig onderscheiden door een geringe dichtheid van bebouwing.

Het voornaamste is de nadruk op het landschap als erfgoed in tegenstelling tot de andere wetgevingen die de overige aspecten van het ruimtelijke beleid bestrijken. Dat erfgoed functioneert als een relatiestelsel wat gevolgen heeft voor het beheer.

Aangezien de term "beheer" in dit decreet wordt geïntroduceerd, is het van belang dat deze term omschreven wordt.

Artikel 4

Het decreet bevestigt de rol en de bevoegdheid van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen, zoals die thans reeds van toepassing is voor de monumenten, stads- en dorpsgezichten.

Artikel 5

Dit artikel bepaalt de fundamentele waarden waarop tot bescherming als landschap kan worden overgegaan ; de waarde van het landschap dient het lokale belang te overstijgen.

Artikel 6

In artikel 6 tot en met 11 wordt de beschermingsprocedure beschreven, zoals vastgesteld in het wijzigingsdecreet van 14 juli 1993. Overeenkomstig het advies van de Raad van State wordt voor termijnen naar aanleiding van een betekening verwezen naar de datum van afgifte bij de post, in plaats van de datum van ontvangst.

§ 1. Deze paragraaf behoeft geen commentaar.

§ 2. In afwijking van de bestaande procedure wordt met het oog op een beter beheer de samenstelling van het besluit aangevuld. Het betreft een aanvulling van de erfdienstbaarheden, met maatregelen en richtlijnen voor de instandhouding en het onderhoud van het landschap, de beheersdoelstellingen en een extra afbakening, op het plan met het oog op werken in de onmiddellijke omgeving van het landschap, zoals bepaald in artikel 14 § 4.

§ 3. Deze restrictie, reeds vermeld in de wet van 7 augustus 1931 om visuele redenen, wordt behouden en verduidelijkt. In de huidige context blijft het noodzakelijk, zowel om de reeds vermelde visuele redenen als om historische en wetenschappelijke redenen, de omzetting van weiland naar akkerland aan toestemming van de minister of zijn gemachtigde te onderwerpen.

Artikel 7

§§ 1 tot 4. Deze paragrafen behoeven geen verdere commentaar.

§ 5. De rechtbank kan een onroerend goed, gelegen in een voorlopig of definitief beschermd landschap, toewijzen aan derden zonder een overdrachtsakte. De bescherming moet daarom ook in de toewijzingsakte vermeld worden.

§§ 6 en 7. Deze paragrafen behoeven geen verdere commentaar.

Artikel 8

§§ 1 tot 4. Deze paragrafen behoeven geen verdere commentaar.

§ 5. In tegenstelling tot de wet van 7 augustus 1931 en om de rechtszekerheid te bevorderen vervalt het ontwerp van rechtswege na het verstrijken van de in § 1 vermelde termijnen.

§ 6. Indien gedurende in § 1 vermelde termijn blijkt dat de waarden overeenkomstig artikel 5 niet of onvoldoende aanwezig zijn om tot definitieve bescherming over te gaan, kan de Vlaamse regering na advies van de Koninklijke Commissie besluiten de beschermingsprocedure geheel of gedeeltelijke stop te zetten.

Artikelen 9 tot en met 11

Deze artikelen behoeven geen verdere commentaar.

Artikel 12

Aan de besluiten tot bescherming als landschap wordt bindende kracht toegekend, zodat het onmogelijk is dat ze impliciet kunnen veranderen door individuele besluiten die allereerste specifieke vergunningen verlenen.

Een beschermingsbesluit is echter geen reglementair besluit en blijft derhalve ondergeschikt aan besluiten met een algemeen verordenend karakter. De beschermingsvoorschriften kunnen derhalve de bestemming van de plannen van aanleg niet wijzigen, noch de realisatie ervan verhinderen.

Artikel 13

De wijziging of opheffing van de definitieve bescherming als landschap gebeurt als bepaald in de wet van 7 augustus 1931. De rechtsgevolgen blijven echter tijdens de duur van de procedure van kracht om de bestaande bescherming niet uit te hollen indien na het openbaar onderzoek zou blijken dat de bescherming ongewijzigd dient te blijven.

Artikel 14

§ 1. Naast specifieke beschermingsvoorschriften en erfgoedwaardigheden voor elk individueel landschap kan de Vlaamse regering, naar analogie van het decreet van 3 maart 1976 houdende bescherming van Monumenten, Stads- en Dorpsgezichten, algemene onderhoudsvoorschriften uitvaardigen die op alle voorlopig definitief beschermde landschappen van toepassing zijn.

§ 2. Naar analogie van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van Monumenten, Stads- en Dorpsgezichten wordt de onderhouds- en instandhoudingsplicht voor eigenaars, erfpachthouders, opstalhouders en vruchtgebruikers ingevoerd. Bovendien worden eveneens de gebruikers van het landschap

hierbij betrokken. Dit geldt ook voor hun aansprakelijkheid ten opzichte van dieren die zij onder hun hoede hebben en die schade aanrichten.

§ 3. Deze bepaling is overeenkomstig de adviesprocedure bij monumenten, stads- en dorpsgezichten. Het negatief bindend advies kan aanleiding geven tot een schade-eis overeenkomstig artikel 1382 van het Burgerlijk Wetboek.

§ 4. Werken in de buurt van een beschermd landschap kunnen vaak een nefaste invloed hebben. Om de vergunningverlenende instanties hiervan op de hoogte te brengen, wordt voor werken in een strook van maximaal 50 meter rond de perimeter, zoals afgebakend op het plan als bijlage bij het voorlopige of definitieve beschermingsbesluit, een niet-bindend advies uitgebracht.

§§ 5 en 6. Deze paragrafen behoeven geen verdere commentaar.

Artikel 15

Met het oog op de inventarisatie van de beschermde landschappen op lange termijn wordt een register van de beschermde landschappen opgesteld. Bovendien wordt een register van de voorlopig beschermde landschappen opgesteld.

Eenieder en met name de instrumenterende ambtenaren, kunnen op een eenvoudige en snelle manier inzage krijgen in het register van de landschappen.

Overeenkomstig het decreet van 3 maart 1976 houdende bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten kan aan de beschermde landschappen een herkenningsteken worden aangebracht.

Artikel 16

§ 1. Het dagelijks beheer van een beschermd landschap dient bij voorkeur te worden toevertrouwd aan een speciaal daartoe opgerichte beheerscommissie. De eigenaars kunnen op die wijze rechtstreeks bij de uitvoering van het beschermingsbeleid worden betrokken.

Naar aanleiding van een bescherming zal het noodzakelijk zijn het beheersplan te coördineren met de reeds bestaande beheersplannen in het kader van andere wet- of decreetgevingen. Daarom worden ook deze administraties betrokken bij de beheerscommissie.

De belangrijkste taak van de beheerscommissie zal erin bestaan uitvoering te geven aan het beheersplan.

§ 2. Deze paragraaf behoeft geen commentaar.

§ 3. Aangezien een landschap een levend iets is, dient er gestreefd te worden naar een soepele wijze van beheer. Deze paragraaf bepaalt de elementen die noodzakelijkerwijze aanwezig moeten zijn in een beheersplan.

§ 4. Deze paragraaf behoeft geen commentaar.

§§ 5 en 6. De nieuwe regeling moet een soepel beheer mogelijk maken en geeft aan de eigenaars de gelegenheid om op een actieve wijze en op vrijwillige basis deel te nemen aan de landschapszorg. De overheid daarentegen behoudt ten volle de mogelijkheden om het beheer te controleren en in te grijpen wanneer dat noodzakelijk blijkt.

Artikel 17

Terwijl tot nog toe slechts financiële bijdragen konden worden verleend voor de werken aan beschermde monumenten, worden thans ook financiële bijdragen bepaald voor werken in definitief beschermde landschappen. Dit is vooral van belang omdat het decreet een instandhouding- en onderhoudsverplichting aan de eigenaar oplegt en het beheer en de optimalisering van de definitief beschermde landschappen beoogt.

Artikel 18

Het decreet voorziet in de mogelijkheid om bedreigde landschappen te onteigenen. Tevens wordt, zoals in de wet van 7 augustus 1931, bij een ernstige waardevermindering ten gevolge van de bescherming, de overheid verplicht tot verwerving van de betrokken goederen. Ten slotte wordt de mogelijkheid gecreëerd om bij waardevermindering een schade-loosstelling te eisen.

Artikel 19

§§ 1 en 2. Om de landschappelijke waarden van een gebied dat voor bescherming in aanmerking komt, op een objectieve wijze te kunnen vaststellen, is het noodzakelijk toegang te hebben tot dat gebied.

Om controle te kunnen uitoefenen op de toepassing van de beschermingsmaatregelen "te velde", is het noodzakelijk dat daartoe gemachtigde ambtenaren toegang hebben tot de bedoelde goederen, binnen de perken evenwel van de grondwettelijke onschendbaarheid van de woning en met betrekking tot gebouwen, bestemd voor beroepsactiviteiten.

De toegang voor leden van de Koninklijke Commissie is enkel voor het inwinnen van inlichtingen voor het verstrekken van adviezen.

§§ 3 tot 5. In het kader van de wet van 7 augustus 1931 kon de gemachtigde ambtenaar niet zelf optreden of de feiten constateren bij overtredingen. Hierdoor werden klachten vaak geseponeerd wat de bescherming van het landschap uitholt. Daarom wordt nu bepaald dat de gemachtigde ambtenaar of de provinciegouverneur of de burgemeester procesverbaal kan opmaken en eventueel werken kan laten stilleggen. De toekenning van hoedanigheid van agent of officier van gerechtelijke politie heeft als rechtsgrond artikel 11 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, gewijzigd bij de bijzondere wet van 16 juli 1993 (artikel 5).

Artikel 20

De strafbepalingen betreffen niet alleen eigenaars, maar ook gebruikers, huurders of om het even welke personen die handelingen stellen die in strijd zijn met de bescherming. Het betreft niet alleen werken waarvoor een bouwvraag nodig is, maar alle ingrepen die in strijd zijn met de algemene en specifieke beschermingsvoorschriften.

Er wordt een speciaal onderscheid gemaakt wanneer een overtreding van die aard is dat het landschap op korte termijn niet meer in zijn oorspronkelijke staat kan worden hersteld.

Artikel 21

Het decreet bepaalt dat in elk geval het terugbrengen van het goed in zijn vroegere toestand in het vonnis wordt opgenomen. Dit om te vermijden dat door schadeloosstellingen of regularisering de schending van het landschap zou worden bestendigd, zelfs na de veroordeling.

Artikel 22

De wet van 7 augustus 1931 wordt vanzelfsprekend opgeheven voor het Vlaamse Gewest en vervangen door dit decreet.

Er wordt een overgangsregeling voor de lopende procedures bepaald.

J. SAUWENS

J.-M. BOGAERT

W. KUIJPERS

H. LAUWERS

N. MAES

VOORSTEL VAN DECREET

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen

Artikel 1

Dit decreet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 39 van de Grondwet.

Artikel 2

Dit decreet regelt de bescherming van landschappen en de instandhouding, het herstel en het beheer van de in het Vlaamse Gewest gelegen beschermde landschappen.

Artikel 3

Dit decreet verstaat onder :

1° landschap : een deel van het aardoppervlak met een geringe dichtheid van bebouwing, waarvan de verschijningsvorm en de samenhang het resultaat zijn van natuurlijke processen en van maatschappelijke ontwikkelingen. Als zodanig heeft een landschap als erfgoed een natuurwetenschappelijke, historische, esthetische of andere sociaal-culturele dimensie ;

2° administratie : de bestuursentiteit, bevoegd voor monumenten en landschappen ;

3° gemachtigde : de aangewezen ambtenaren van de onder 2° vermelde administratie ;

4° beheer : het geheel van de in de beschermings- en toelatingsbesluiten vermelde maatregelen, werken en handelingen die erop gericht zijn de natuurwetenschappelijke, historische, esthetische of andere sociaal-culturele waarden van het beschermde landschap in relatie tot de andere functies van het betrokken landschap in stand te houden, te verbeteren of te herstellen.

Artikel 4

De Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen, hierna de Koninklijke Commissie genoemd, heeft tot taak de Vlaamse regering te adviseren inzake de beschermingen als landschap.

Bovendien heeft de Koninklijke Commissie tot taak bij de Vlaamse regering, ofwel op eigen initiatief ofwel op verzoek van de Vlaamse regering, met redenen omklede adviezen uit te brengen inzake landschapszorg, inzonderheid over :

1° beleidsinzichten die voor het geheel van de landschappen een continue leefbaarheid beogen en de eigenheid ervan waarborgen ;

2° de studies, de methodes en de middelen om de in artikel 2 bepaalde doelstellingen te bereiken ;

3° de coördinatie van de landschapszorg met andere beleidsdoelstellingen die daarop invloed kunnen hebben.

Zij verricht verder werkzaamheden die haar bij of krachtens dit decreet zijn opgedragen.

HOOFDSTUK II

De beschermingsprocedure

Artikel 5

Een landschap kan wegens zijn natuurwetenschappelijke, historische, esthetische of sociaal-culturele waarde, in het algemeen belang, worden beschermd.

Artikel 6

§ 1. De Vlaamse regering stelt de voorlopige bescherming als landschap vast.

Het besluit tot voorlopige bescherming vermeldt de redenen die tot bescherming aanleiding geven.

§ 2. Het besluit tot voorlopige bescherming bevat inzonderheid :

1° de benaming van het landschap en een plaatsbeschrijving ;

2° alle maatregelen en richtlijnen die door of krachtens dit decreet worden opgelegd met het oog op de instandhouding en het onderhoud van landschappen, met inbegrip van de erfdienstbaarheden van openbaar nut en van de beperkingen op de uitoefening van de eigendoms- en gebruiksrechten ;

3° de doelstellingen van het toekomstige beheer, die de optimale verwezenlijking van de waarden die aanleiding hebben gegeven tot de bescherming, omschrijven ;

4° een plan als bijlage dat de grenzen van het landschap en van de in artikel 14 § 4 vermelde strook van maximaal 50 meter rondom de perimeter ervan bepaalt en eventueel het gebruik van het geheel of een gedeelte van de gronden aangeeft.

§ 3. Het besluit tot voorlopige bescherming kan de teeltkeuze van cultuurgewassen niet beperken voor zover het gronden betreft die op het ogenblik van de vaststelling van het ontwerp als akkerland in gebruik zijn.

Artikel 7

§ 1. Het besluit tot voorlopige bescherming en het dossier dat een inhoudelijke beschrijving en evaluatie bevat, worden gelijktijdig bij ter post aangetekende brief :

1° voor advies voorgelegd aan de bestuurlijke entiteiten, bevoegd voor de ruimtelijke ordening, landinrichting, de economie en het natuurbehoud en aan de betrokken gemeente(n) en provincie(s). Deze adviezen worden binnen zestig dagen, te rekenen vanaf de datum van de afgifte ter post, uitgebracht ; zoniet worden ze geacht gunstig te zijn ;

2° bij de betrokken gemeentebesturen neergelegd voor het openen van een openbaar onderzoek en het opstellen van een proces-verbaal waarin de opmerkingen en bezwaren worden opgenomen. Een bericht omtrent het openbaar onderzoek wordt aangeplakt bij de toegangswegen van het landschap zoals aangeduid op het plan.

Het openbaar onderzoek gaat in uiterlijk veertien dagen na de afgifte ter post van de betekening en duurt dertig dagen. Tijdens het openbaar onderzoek zal het besluit tot voorlopige bescherming en het dossier ter inzage liggen bij de betrokken gemeente(n). Bij het verstrijken van de termijn wordt het

openbaar onderzoek door de gemeente(n) afgesloten. Binnen vijftien dagen na het afsluiten zenden zij hun proces-verbaal over aan de betrokken buitendienst van de administratie.

Bij ontstentenis van een binnen de voorgeschreven termijn geopend openbaar onderzoek kan de gouverneur van de betrokken provincie dit onderzoek organiseren. In dit geval gaat de termijn van het openbaar onderzoek in uiterlijk vijftien dagen na de datum van afgifte ter post van het bericht dienaangaande vanwege de administratie.

§ 2. De administratie brengt het besluit tot voorlopige bescherming ter kennis aan de eigenaars, erfpachthouders, opstalhouders en vruchtgebruikers zoals bekend bij de Administratie van de BTW, Registratie en Domeinen op de datum van het ontwerp. Zij kunnen hun opmerkingen en bezwaren indienen bij de betrokken buitendienst van de administratie binnen een termijn van dertig dagen, te rekenen vanaf de datum van de afgifte ter post. Gedurende deze termijn ligt het dossier ter inzage op de betrokken buitendienst van de administratie.

§ 3. Binnen tien dagen na ontvangst van het besluit tot voorlopige bescherming delen de personen die er overeenkomstig § 2 van in kennis werden gesteld, het bij ter post aangetekende brief mee aan de huurders of bewoners, pachters of gebruikers, binnen tien dagen, te rekenen vanaf de datum van de afgifte ter post, op straffe van hoofdelijke aansprakelijkheid voor het herstel en de schadeloosstelling zoals bepaald in artikel 20 van dit decreet.

§ 4. De personen die overeenkomstig § 2 in kennis werden gesteld, geven bij ter post aangetekende brief kennis van de eventuele gewijzigde eigendomstoestand aan de betrokken buitendienst van de administratie, binnen tien dagen, te rekenen vanaf de datum van de afgifte ter post, op straffe van hoofdelijke aansprakelijkheid voor het herstel en de schadeloosstelling zoals bepaald in artikel 20 van dit decreet. De nieuwe eigenaars, erfpachthouders, opstalhouders en vruchtgebruikers krijgen op hun beurt een kennisgeving overeenkomstig § 2.

§ 5. Bij overdracht of toewijzing van een onroerend goed of van een op een onroerend goed betrekking hebbend zakelijk recht, gelegen in een voorlopig beschermd landschap, moet de instrumenterende ambtenaar in de overdrachtsakte of toewijzingsakte vermelden dat bedoeld onroerend goed binnen een voorlopig beschermd landschap ligt en de eventuele overdracht meedelen aan de administratie.

De overdrachts- of toewijzingsakte vermeldt alle maatregelen en richtlijnen die door of krachtens dit decreet worden opgelegd met het oog op de instandhouding en het onderhoud van landschappen, met inbegrip van de erfdienstbaarheden van openbaar nut en van de beperkingen op de uitoefening van de eigendoms- en gebruiksrechten die van toepassing zijn op het onroerend goed.

§ 6. Het besluit tot voorlopige bescherming als landschap of tot opheffing daarvan wordt bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd.

§ 7. Na afloop van de in §§ 1, 2, 3 en 4 van dit artikel bepaalde procedure wordt het dossier aan de Koninklijke Commissie voor een met redenen omkleed advies overgezonden.

Artikel 8

§ 1. Vanaf de kennisgeving van het besluit tot voorlopige bescherming zijn op de in het besluit tot voorlopige bescher-

ming vermelde onroerende goederen gedurende een termijn van maximaal twaalf maanden al de rechtsgevolgen van de bescherming voorlopig van toepassing. De termijn gaat in vanaf de datum van de afgifte ter post van de in artikel 7 § 1 vermelde voorlegging.

§ 2. Voor de personen, bedoeld in artikel 7, § 2, zijn al de rechtsgevolgen van de bescherming voorlopig van toepassing vanaf de kennisgeving tot de datum waarop de in § 1 bepaalde termijn afloopt.

§ 3. De rechtsgevolgen gelden voor elke andere natuurlijke of rechtspersoon vanaf de publikatie in het Belgisch Staatsblad tot de datum waarop de in § 1 bepaalde termijn afloopt.

§ 4. Bij een met redenen omkleed besluit kan de Vlaamse regering deze einddatum éénmaal met ten hoogste zes maanden verdagen. Dit besluit wordt ter kennis gegeven aan de openbare besturen, vermeld in artikel 7, § 1, en aan de personen, bedoeld in artikel 7, § 2, en bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd.

§ 5. Het besluit tot voorlopige bescherming als landschap vervalt van rechtswege indien vóór de in § 1 of § 4 bedoelde einddatum geen besluit tot definitieve bescherming is genomen.

§ 6. De Vlaamse regering kan, nadat de Koninklijke Commissie gehoord is, het besluit tot voorlopige bescherming als landschap bij gemotiveerd besluit geheel of gedeeltelijk opheffen.

Artikel 9

De Vlaamse regering stelt, nadat de Koninklijke Commissie gehoord is, de definitieve bescherming vast van de in het besluit tot voorlopige bescherming vermelde goederen.

Het besluit tot definitieve bescherming vermeldt de redenen die tot de bescherming aanleiding geven.

Artikel 10

§ 1. Het besluit tot bescherming bevat inzonderheid :

1° de benaming van het landschap en een plaatsbeschrijving ;

2° alle maatregelen en richtlijnen die door of krachtens dit decreet worden opgelegd met het oog op de instandhouding en het onderhoud van landschappen, met inbegrip van de erfdienstbaarheden van openbaar nut en van de beperkingen op de uitoefening van de eigendoms- en gebruiksrechten ;

3° de doelstellingen van het toekomstige beheer die de optimale verwezenlijking van de waarden die aanleiding hebben gegeven tot de bescherming, omschrijven ;

4° een plan als bijlage, dat de grenzen van het landschap en van de in artikel 14, § 4 vermelde strook van maximaal 50 meter rondom de perimeter ervan bepaalt en het gebruik van de gronden aangeeft.

§ 2. Het besluit kan de teeltkeuze van cultuurgewassen niet beperken voor zover het gronden betreft die op het ogenblik van de vaststelling van de bescherming als akkerland in gebruik zijn.

In het beheersplan zoals bepaald in artikel 16, § 3, kan evenwel op basis van vrijwilligheid overeengekomen worden het aantal teelten te beperken.

Artikel 11

§ 1. Het besluit tot bescherming als landschap wordt in het Belgisch Staatsblad bij uittreksel gepubliceerd en ter kennis gegeven aan de openbare besturen, vermeld in artikel 7, § 1, en aan de eigenaars, erfpachthouders, opstalhouders en vruchtgebruikers zoals bekend bij de Administratie van de BTW, Registratie en Domeinen op de datum van dit besluit. Het besluit wordt overgeschreven op het kantoor van de hypotheekbewaarder.

§ 2. De personen die overeenkomstig § 1 in kennis werden gesteld, geven bij ter post aangetekende brief kennis aan de huurders of de bewoners van het besluit dat hun ter kennis gebracht werd, binnen tien dagen, te rekenen vanaf de datum van de afgifte ter post op straffe van hoofdelijke aansprakelijkheid voor het herstel en de schadeloosstelling zoals bepaald in artikel 20 van dit decreet.

§ 3. De personen die overeenkomstig § 1 in kennis werden gesteld, geven bij ter post aangetekende brief kennis van de eventuele gewijzigde eigendomstoestand aan de buitendienst van de administratie, binnen tien dagen, te rekenen vanaf de datum van de afgifte ter post, op straffe van hoofdelijke aansprakelijkheid voor het herstel en de schadeloosstelling zoals bepaald in artikel 20 van dit decreet.

§ 4. Bij overdracht of toewijzing van een onroerend goed of van een op een onroerend goed betrekking hebben zakelijk recht, gelegen in een beschermd landschap, moet de instrumenterende ambtenaar in de overdrachtsakte of toewijzingsakte vermelden dat bedoeld onroerend goed binnen een beschermd landschap ligt en de eventuele overdracht meedelen aan de buitendiensten van de administratie.

De overdrachts- of toewijzingsakte vermeldt alle maatregelen en richtlijnen die door of krachtens dit decreet worden opgelegd met het oog op de instandhouding en het onderhoud van landschappen, met inbegrip van de erfdienstbaarheden van openbaar nut en van de beperkingen op de uitoefening van de eigendoms- en gebruiksrechten die van toepassing zijn op het onroerend goed.

Artikel 12

Het besluit tot voorlopige of definitieve bescherming als landschap is bindend. Er mag alleen van worden afgeweken in de door dit decreet bepaalde gevallen en vormen.

De besluiten tot voorlopige of definitieve bescherming als landschap hebben een individueel karakter en mogen geen erfdienstbaarheden opleggen of voorschriften vaststellen die in absolute zin handelingen of werken verbieden die met de geldende plannen van aanleg overeenstemmen, noch de verwezenlijking van die plannen kunnen verhinderen.

Artikel 13

De gehele of gedeeltelijke opheffing of de wijziging van het besluit tot bescherming als landschap gebeurt onder de voorwaarden en in de vorm, vastgesteld voor de bescherming.

Tot de vaststelling van het besluit tot definitieve wijziging of opheffing van de bescherming als landschap blijven de rechtgevolgen van het vorige besluit van kracht.

HOOFDSTUK III

Beschermingsvoorschriften

Artikel 14

§ 1. De Vlaamse regering kan algemene beschermingsvoorschriften vaststellen.

§ 2. De eigenaars, erfpachthouders, opstalhouders en vruchtgebruikers van een voorlopig of definitief beschermd landschap zijn verplicht door de nodige instandhoudings- en onderhoudswerken, het in goede staat te houden, het niet te ontsieren, te beschadigen of te vernielen.

Niemand, met inbegrip van gebruikers en personen die dieren onder hun hoede hebben, mag het voorlopig of definitief beschermd landschap ontsieren, beschadigen of vernielen.

§ 3. Met betrekking tot de binnen de grenzen van een voorlopig of definitief beschermd landschap gelegen goederen zijn alle vergunningverstrekkende instanties voor de vergunningsaanvragen verplicht binnen 10 dagen na ontvangst van het dossier advies in te winnen bij de Vlaamse regering of haar gemachtigde.

Dit advies is bindend voor zover het negatief is of voorwaarden oplegt.

§ 4. Het voorschrift van § 3, eerste lid, is ook van toepassing op de vergunningsaanvragen voor het gebied, gelegen in de omgeving van voorlopig of definitief beschermde landschappen, zijnde een strook van maximaal 50 meter rondom de perimeter van de bescherming, te meten op de begane grond.

In dit geval heeft het uitgebracht advies geen bindend karakter.

§ 5. Werken of handelingen die strijdig zijn met de maatregelen en richtlijnen van het besluit en niet vergunningsplichtig zijn, zijn onderworpen aan een toestemming, te verlenen door de Vlaamse regering of haar gemachtigde.

§ 6. De Vlaamse regering stelt de voorwaarden en de procedure vast voor het verlenen van het in § 3 en 4 vermelde advies en de in § 5 bedoelde toestemming.

HOOFDSTUK IV

Register en herkenningsteken

Artikel 15

De administratie houdt een register bij van voorlopig beschermde en van definitief beschermde landschappen. De Vlaamse regering stelt de inrichting van het register vast. De gemeente en de provincie houden, elk wat hen betreft, een register bij van definitief beschermde landschappen. Iedereen kan inzage hebben in en afschrift verkrijgen van het register.

De beschermde landschappen komen in aanmerking voor het aanbrengen van een herkenningsteken. De Vlaamse regering stelt het model van het herkenningsteken vast en bepaalt de voorwaarden voor het aanbrengen ervan.

HOOFDSTUK V

Beheer en definitief beschermd landschappen

Artikel 16

§ 1. Met het oog op het verwezenlijken van de beheersdoelstellingen wordt voor elk beschermd landschap een beheerscommissie opgericht.

In deze commissie zijn de eigenaars, met inbegrip van de pachters en huurders, de verenigingen die de instandhouding, het herstel en het beheer van het beschermd landschap tot doel hebben, de betrokken administraties en de betrokken gemeente(n) vertegenwoordigd.

§ 2. De Vlaamse regering bepaalt de samenstelling en de werking van de beheerscommissie.

§ 3. De beheerscommissie maakt binnen een termijn van drie jaar, ingaande bij de definitieve bescherming, voor het beschermd landschap of een deel ervan een beheersplan op.

Het beheersplan omvat :

- a) de motivering ;
- b) een opsomming van de concrete maatregelen, werken en handelingen ;
- c) de uitvoeringsvoorwaarden en -termijnen ;
- d) een gedetailleerd plan waarop de geplande maatregelen, werken en handelingen zijn aangegeven.

De Vlaamse regering of haar gemachtigde kan aanvullende voorwaarden voor de opmaak en uitvoering van het beheersplan vaststellen.

§ 4. Het beheersplan wordt goedgekeurd door de Vlaamse regering, nadat zij de Koninklijke Commissie gehoord heeft.

§ 5. Bij ontstentenis van een goedgekeurd beheersplan voor het gehele beschermd landschap binnen de in § 3 gestelde termijn stelt de administratie een beheersplan voor het beschermd landschap vast.

Dit beheersplan wordt ter kennis gebracht van de betrokken gemeente(n) en achteraf bekendgemaakt via aanplakking zoals vermeld in artikel 7, § 1, 2°.

§ 6. De uitvoering van het beheersplan gebeurt op vrijwillige basis door middel van een beheersovereenkomst.

Artikel 17

§ 1. Binnen de perken van de begrotingsmiddelen stelt de Vlaamse regering met het oog op de verwezenlijking van het beheersplan een financiële regeling vast.

§ 2. Deze financiële regeling betreft de instandhouding, het onderhoud, het herstel, de ontsluiting, het beheer, het onderzoek en de voorlichting over het definitief beschermd landschap zoals vastgelegd in het door de Vlaamse regering goedgekeurde beheersplan.

§ 3. De premie wordt toegekend aan de opdrachtgever die, met goedkeuring van de betrokken eigenaars, de door hem aangevraagde werken uitvoert.

De premie is samengesteld uit de bijdragen van het Gewest, de betrokken provincie(s) en de betrokken gemeente(n), in de volgende procentuele verhouding :

1° voor het opmaken van het beheersplan :

Gewest : 80 %, met een maximum te indexeren bijdrage van 800.000 frank ;

2° voor instandhoudings- en onderhoudswerken :

Gewest : 40 % ;

3° voor herstel- en verbeteringswerken :

Gewest : 25 %

Provincie : 7,5 %

Gemeente : 75 % ;

4° voor ontsluitings-, onderzoeks- en voorlichtingswerkzaamheden :

Gewest : 20 %.

Indien de aanvrager een vereniging zonder winstoogmerk of een instelling van openbaar nut is, opgericht overeenkomstig de wet van 27 juni 1921, met als één van haar statutaire doelstellingen de instandhouding, het onderhoud, het herstel en de ontsluiting van het landschap, worden de bijdragen sub 2°, 3° en 4° verdubbeld.

De eigenaar dient zo nodig met de gebruiker overleg te plegen.

§ 4. De Vlaamse regering bepaalt de voorwaarden en de procedure van de financiële regeling.

Artikel 18

Ingeval het definitief beschermde landschap of een gedeelte ervan in gevaar komt als het in bezit blijft van één of meerdere eigenaars, kan de Vlaamse regering, nadat de Koninklijke Commissie gehoord is, in die mate tot de onteigening ten algemene nutte van die onroerende goederen beslissen. De Vlaamse regering kan het provinciebestuur of het College van Burgemeester en Schepenen de toestemming verlenen om, in haar plaats, tot deze onteigening over te gaan.

De eigenaars en de overige belanghebbenden die bewijzen dat de waarde van het goed wordt verminderd door de voorschriften van de definitieve bescherming, kunnen van het Vlaamse Gewest een schadevergoeding eisen. Indien de eigenaar bewijst dat de waardevermindering van dit goed de helft van zijn koopwaarde overschrijdt, kan hij van het Gewest de verwerving daarvan eisen.

HOOFDSTUK VI

Toeziichts- en strafbepalingen

Artikel 19

§ 1. De gemachtigde heeft, voor het onderzoek naar de waarden tot bescherming, toegang tot de gebieden die voor bescherming in aanmerking kunnen komen, uitgezonderd woningen en gebouwen, bestemd voor beroepsactiviteiten.

Hij heeft toegang tot de in het voorlopige of definitieve beschermingsbesluit vermelde gebieden uitgezonderd woningen en gebouwen, bestemd voor beroepsactiviteiten om alle nodige opsporingen en vaststellingen te verrichten.

§ 2. De leden van de Koninklijke Commissie hebben toegang tot de in het voorlopige of definitieve beschermingsbe-

sluit vermelde gebieden, uitgezonderd woningen en gebouwen, bestemd voor beroepsactiviteiten.

§ 3. De gemachtigde, de provinciegouverneur en de burgemeester zijn bevoegd om de inbreuken op de bepalingen van dit decreet op te sporen en vast te stellen. Hun vaststellingen worden bij proces-verbaal vastgelegd.

§ 4. De Vlaamse regering wijst de gemachtigde aan die voor de toepassing van dit decreet de hoedanigheid van agent of officier van gerechtelijke politie hebben als haar beëdigde ambtenaren.

§ 5. De gemachtigde, de provinciegouverneur of de burgemeester kunnen bevelen om de werken stil te leggen, die worden uitgevoerd met overtreding van de bepalingen die bij of krachtens dit decreet zijn opgelegd. Zo nodig doen zij een beroep op de gewapende macht en gaan zij over tot het leggen der zegels en de eventuele inbeslagneming van de werk- en voertuigen.

Het bevel om de werken stil te leggen moet in het proces-verbaal worden vermeld.

Het proces-verbaal wordt binnen vijftien dagen na de vaststellingen bij ter post aangetekende brief met ontvangstbewijs ter kennis gebracht aan de opdrachtgever en aan de uitvoerder van de werken.

Artikel 20

§ 1. Onverminderd de toepassing van de bij het Strafwetboek of bij andere wetten of decreten bepaalde straffen, wordt gestraft met een gevangenisstraf van 8 dagen tot 6 maanden en een geldboete van 100 tot 100.000 frank of met één van deze straffen :

1° de eigenaar, erfpachthouder, opstalhouder of vruchtgebruiker die nalaat de mededeling aan de huurders of bewoners, pachters of gebruikers, te doen overeenkomstig artikelen 7, § 3 en 11, § 2 van dit decreet, of die nalaat de kennisgeving te doen aan de administratie overeenkomstig artikelen 7, § 4 en 11, § 3 van dit decreet ;

2° de instrumenterende ambtenaar die nalaat in de overdrachtsakte of toewijzingsakte de vermelding in te schrijven overeenkomstig artikelen 7, § 5 en 11, § 4 van dit decreet ;

3° hij die werken uitvoert of handelingen stelt die strijd zijn met de maatregelen en richtlijnen van de besluiten tot voorlopige of definitieve bescherming van het landschap overeenkomstig artikelen 6, § 2, 2° en 10, § 1, 2° van dit decreet ;

4° hij die werken uitvoert of handelingen stelt die strijd zijn met de overeenkomstig artikel 14, § 1 vastgestelde algemene beschermingsvoorschriften ;

5° de eigenaar, erfpachthouder, opstalhouder of vruchtgebruiker die nalaat de nodige instandhoudings- en onderhoudswerken uit te voeren aan de goederen, gelegen in een voorlopig of definitief beschermd landschap, of die deze goederen ontsiert, beschadigt of vernielt ;

6° eenieder, met inbegrip van de gebruiker en de persoon die dieren onder zijn hoede heeft, die goederen, gelegen in een voorlopig of definitief beschermd landschap, ontsiert, beschadigt of vernielt ;

7° hij die zonder de in artikel 14, § 5 vermelde of in strijd met de verleende toestemming, werken onderneemt of

handelingen stelt in een voorlopig of definitief beschermd landschap.

§ 2. De in § 1 vermelde straffen worden verdubbeld :

1° indien de inbreuk gepleegd wordt door een persoon die uit hoofde van zijn beroep met betrekking tot de beschermde goederen een daad van koophandel stelt ;

2° indien de inbreuk het herstel op korte termijn van de beschermde goederen onmogelijk heeft gemaakt.

§ 3. De straffen, vermeld in § 2, kunnen in voorkomend geval worden samengevoegd.

Artikel 21

Bij elk vonnis van veroordeling wordt bevel gegeven het goed of de goederen in hun vroegere toestand te herstellen op kosten van de veroordeelde, onverminderd de schadeloosstelling en de opgelegde dwangsom.

Bij het verstrijken van de in het vonnis vastgestelde termijn kan de Vlaamse regering of haar gemachtigde de werkzaamheden op kosten van de veroordeelde laten uitvoeren.

Indien herstel niet mogelijk is kunnen op vordering van de Vlaamse regering aanpassingswerken worden bevolen.

HOOFDSTUK VII

Overgangs- en opheffingsbepalingen

Artikel 22

§ 1. De wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen, gewijzigd bij de decreten van 13 juli 1972, 14 juli 1993 en 6 juli 1994, wordt opgeheven voor de in het Vlaamse Gewest gelegen landschappen.

§ 2. De onder het stelsel van de wet van 7 augustus 1931, gewijzigd bij de decreten van 13 juli 1972 en 14 juli 1993, begonnen procedures tot bescherming als landschap worden voortgezet overeenkomstig bedoelde wet.

De beschermingsbesluiten genomen bij toepassing van de wet van 7 augustus 1931, gewijzigd bij de decreten van 13 juli 1972 en 14 juli 1993, behouden hun rechtskracht tot zij overeenkomstig dit decreet worden gewijzigd of opgeheven. Ten aanzien van deze beschermingsbesluiten gelden alle gevolgen die dit decreet verbindt aan de besluiten tot bescherming, met uitzondering van de verplichting om binnen de drie jaar een beheerscommissie op te richten.

J. SAUWENS

J.-M. BOGAERT

W. KUIJPERS

H. LAUWERS

N. MAES
